

БОЙЦЕСЯ НЕ ГРЫПУ, А ЯГО ЎСКЛАДНЕННЯЎ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— **Колькі будзе доўжыцца вакцинацыя? Да якога часу не позна прышчапіцца?**

— Прышчапіцца можна да снежня. Але чым раней вы зробіце прышчэпку, тым большая верагоднасць, што да пачатку пад'ёму захваральнасці выпрацуецца максімальны цітр антыцелаў. Калі вы не паспелі па нейкіх прычынах прышчапіцца своечасова, гэта можна зрабіць, нават калі вірус грыпу пачынае актыўна цыркуляваць. Але тут ёсць небяспека, што вакцинацыя супадзе з інкубацыйным перыядам хваробы, а гэта не вельмі добра. У любым выпадку, калі не атрымліваецца прышчапіцца падчас кампаніі вакцинацыі, мы рэкамендуем зрабіць гэта пазней.

— **Ранні пачатак кампаніі звязаны з распаўсюджваннем каранавіруснай інфекцыі...**

— Так. Паралельнае распаўсюджванне каранавіруса і віруса грыпу павялічвае небяспеку цяжкіх ускладненняў і, на жаль, цяжкіх зыходаў. Існуе высокая верагоднасць заразіцца адначасова двума вірусамі, улічваючы, што цыркулююць яшчэ і адэнавірусы, і іншыя сезонныя інфекцыі. У чалавека, які перанёс грип, аслаблены імунітэт, і калі ён заразіцца каранавіруснай інфекцыяй, то цяжар хваробы і зыход куды больш сур'ёзны. Важна, што прышчэпка ад грыпу стварае неспецыфічны імунітэт і да іншых вірусных інфекцый. Таму ў сезон павышэння захваральнасці такі чалавек радзей будзе хварэць на рэспіраторныя хваробы.

«Сёння ўвогуле любы чалавек можа бясплатна прышчапіцца гэтай вакцынай. Для гэтага варта прыйсці ў паліклініку па месцы жыхарства. Такі пацыент па-за чаргой пройдзе агляд урача, атрымае допуск і будзе прышчэплены».

І грип, і каранавірус мае тропнасць да лёгчай тканкі — і той, і другі вірусы паражваюць не толькі верхнія дыхальныя шляхі, але і хутка апускаюцца ў лёгкія. Таму ў гэтым эпідсезоне ёсць асабліва неабходнасць прышчапіцца ад грыпу. Вакцын ад каранавіруса ў нас пакуль няма, гэтак жа як і спецыфічных лекаў, таму абавязкова варта абараніць сябе хоць бы ад грыпу.

— **Сярод «антыпрышчэпнікаў» існуе меркаванне, што прышчэпка аслабляе наш імунітэт, і ў гэты час можна захварэць...**

— Казаць пра тое, што прышчэпка зніжае імунітэт, можа толькі чалавек вельмі далёкі ад імуналогіі. Вакцинацыя садзейнічае выпрацоўцы аховы — спецыфічных і неспецыфічных антыцелаў супраць пэўнай

інфекцыі. Узмацняецца і агульны імунны фон. Таму мы рэкамендуем своечасова прышчапляцца не толькі ад грыпу, але і ад іншых інфекцый: сьлупняку, дыфтэрыі, адру і іншых. Непрышчэпленыя людзі хварэюць цяжка, з дрэннымі зыходамі. А вакцынаваны чалавек, нават калі ён заразіцца (вучоныя даюць ад 10 да 20 % такой верагоднасці), то перахварэе лёгка і без цяжкіх ускладненняў.

— **Каму нельга рабіць прышчэпку ад грыпу? Якія да яе ёсць супрацьпаказанні?**

— Сучасныя супрацьгрыпозныя вакцыны, што сёння выкарыстоўваюцца, высокаімунагенныя. Яны фарміруюць добры імунітэт, і пры гэтым нізкарэактагенныя — выклікаюць мінімум пабочных рэакцый і ўскладненняў. Тым не менш, існуюць супрацьпаказанні. Адно з асноўных — алергія на курыны бялок. Усе супрацьгрыпозныя вакцыны вырошчваюцца на курыных эмбрыёнах. Калі чалавек не пераносіць курыныя яйкі і мяса, гэта значыць адразу пасля ўжывання курынага бялку ў яго ўзнікае імунны адказ у выглядзе ацёку Квінке, спазму дыхальных шляхоў, слёзацячэння, у такім выпадку прышчапляцца нельга. Але такіх людзей вельмі мала.

Акрамя таго, у кожнай вакцыне маюцца ў невялікай колькасці пэўныя кампаненты або іх сляды. Напрыклад, у вакцыне «Ваксі-грып» маецца нязначная колькасць антыбіётыку неаміцын. І калі менавіта на неаміцын у вас алергія, то не трэба выпрабавваць лёс і прышчапляцца гэтай вакцынай. Дадзеныя аб саставах вакцын маюцца ў шырокім доступе — у інструкцыях, інтэрнэце, і з гэтай інфармацыяй можна азнаёміцца.

Абсалютным супрацьпаказаннем з'яўляецца і цяжкая рэакцыя, якая была, скажам, калі прышчапляліся летась. У прыватнасці, анафілактычны шок. Гэта сведчыць пра тое, што вы не пераносіце вакцыну ці нейкія яе кампаненты.

Адноснымі супрацьпаказаннямі з'яўляюцца вострыя захворванні ці абвастрэнні хранічных. У такім выпадку ў дадзены момант прышчапляцца не варта, гэта трэба зрабіць праз тры тыдні пасля выздараўлення.

— **Хто сёлета ў першую чаргу атрымае вакцыну?**

— Абавязкова павінны вакцынавацца асобы з групы рызыкі. Гэта дзеці з шасці месяцаў да трох гадоў і цяжарныя жанчыны, дзеці пасля трох гадоў і дарослыя, у якіх ёсць хранічныя хваробы (маюцца на ўвазе захворванні сэрца, лёгкіх, нырак, печані, абмену рэчываў (у прыватнасці, хворыя на цукровы дыябет), пацыенты з імунадэфіцытамі), пажылыя людзі з 65 гадоў. Акрамя таго, у групу рызыкі ўваходзяць медыцынскія работнікі, а таксама прадстаўнікі тых прафесій, якія кантактуюць з вялікай колькасцю людзей: педагогі, выхавацелі, таксама супрацоўнікі МУС, МНС; людзі, якія знаходзіцца ў закрытых калектывах. Для таго каб сфарміраваўся калектыўны імунітэт, пажадана, каб было прышчэплена з групы рызыкі — 75 % і 40 % — усяго насельніцтва.

— **Ці даводзіцца пераконваць у неабходнасці вакцинацыі пажылых людзей?**

— Кожны ўрач агульнай практыкі ведае, якая ў яго на ўчастку група рызыкі, у тым ліку пажылых асоб за 65 гадоў. Як правіла, сталыя людзі без праблем прыходзяць і прышчапляюцца. Тым больш што прышчэпка расійскай вакцынай «Грыпол плюс» бясплатная. Сёння ўвогуле любы чалавек можа бясплатна прышчапіцца гэтай вакцынай. Для гэтага варта прыйсці ў паліклініку па месцы жыхарства. Такі пацыент па-за чаргой пройдзе агляд урача, атрымае допуск і будзе прышчэплены.

— **Прышчэпка не дае 100 % гарантыі, што ты не захварэш на грип?**

— Так. Але баяцца варта не самога грыпу, а яго цяжкіх ускладненняў. Адно з найбольш распаўсюджаных — пнеўманія, ад якой, на жаль, штогод ва ўсім свеце гінуць людзі. Акрамя таго, грип можа даваць такія цяжкія ўскладненні, як міякардзіт, мэнінгіт і іншыя. Таму прышчэплены чалавек абаронены найперш ад гэтых ускладненняў.

— **Якія могуць быць рэакцыі на прышчэпку?**

— Пры вакцинацыі ад грыпу цяжкіх рэакцый амаль не бывае. Яны пераважна мясцовыя: можа назірацца хваравітасць у месцы ўколу, сверб, пачырваненне, ацёчнасць. Гэта сведчыць, што арганізм зрэагаваў і пачынае выпрацоўваць імунітэт. Акрамя таго, у невялікай колькасці людзей можа быць агульная рэакцыя: нязначнае павышэнне тэмпературы і лёгкае недамаганне — галаўны боль, страта апетыту, пачуццё разбітасці. Але гэта не грип. Пры вакцинацыі немагчыма ім захварэць, бо ў вакцыне няма жывога віруса, а толькі яго часткі, унутраныя і знешнія абалонкі, якія не могуць выклікаць захворванне, але запускаяць выпрацоўку імунітэту.

«Паралельнае распаўсюджванне каранавіруса і віруса грыпу павялічвае небяспеку цяжкіх ускладненняў і, на жаль, цяжкіх зыходаў. Існуе высокая верагоднасць заразіцца адначасова двума вірусамі, улічваючы, што цыркулююць яшчэ і адэнавірусы, і іншыя сезонныя інфекцыі».

— **Ці вывучалася ў нас эфектыўнасць вакцинацыі?**

— Імунізацыя вельмі эфектыўная ў эканамічным плане. Ёсць даследаванне, якое паказала, што эканамічны эффект прымянення супрацьгрыпознай вакцыны ў 10-20 разоў перавышае затраты на вакцинацыю. У выніку комплекснай работы па імунізацыі захваральнасці на грип насельніцтва Мінска з 2003 па 2019 год знізілася ў 2,4 раза. Гэта захаваная здароўе і жыцці людзей, эканамічны эффект, адсутнасць працэсатра. У свеце ўжо паўстагоддзя вакцынуюць ад грыпу.

— **Як за гэты час змянілася вакцына?**

— Раней вакцына была жывая, яе капалі ў нос. Яна была высокаімунагеннай, а разам з гэтым і высокарэактагеннай. Папросту кажучы, чалавек пасля яе хварэў на грип у лёгкай форме. Да такой вакцынацыі было больш супрацьпаказанняў. Сёння, калі істотных адмоўных момантаў няма, а вакцына працуе выключна на стварэнне імунітэту, прышчапляцца можна бязбоязна, у тым ліку дзецям з шасці месяцаў і цяжарным жанчынам, пачынаючы з другога трымэстра.

Алена КРАВЕЦ.

ЗАПОЎНІЦЬ АНКЕТУ
АБ СТАНЕ ЗДАРОЎЯ

Гэта трэба будзе зрабіць пасажырам — тым, якія вылятаюць у Мінск, паведамлі ў Міністэрстве транспарту і камунікацый.

«Звяртаем вашу ўвагу, што цяпер пасажыры, канчатковай кропкай падарожжа якіх з'яўляецца Мінск, павінны запоўніць «Самадэкларацыю пасажыра аб стане здароўя ў сувязі з COVID-19 для мэт аховы здароўя».

Што датычыцца авіякампаніі «Белавія», запоўніць анкету можна, папярэдне запампаваўшы форму на сайце belavia.by ў раздзеле «COVID-19. Інфармацыя для пасажыраў», а таксама на борце самалёта падчас палёту.

«Белавія» рэкамендуе паклапаціцца аб запавенні анкеты да вылету для памяншэння колькасці кантактаў.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Вакцынацыя

УВАГА ДА ПРЫШЧЭПАК

Галоўны санітарны ўрач Брэста Генадзь РАДЧАНКА паведаміў, што ў горадзе пачалася вакцинацыя супраць грыпу. Пра выключную важнасць кампаніі нагадаў у сваім тэлеграм-канале старшыня гарвыканкама Аляксандр РАГАЧУК.

Ва ўстановы аховы здароўя паступіла звыш 24 тысяч доз вакцыны. Гэта прэпарат «Грыпол-плюс». Ён зроблены ў Расіі і набываецца за кошт рэспубліканскага бюджэту. Генадзь Радчанка адзначыў, што ў першую чаргу будуць прывівацца дзяцей, людзей з хранічнымі захворваннямі, пенсіянераў ва ўзросце 65+.

Затым настане чарга школьнікаў і студэнтаў, а таксама іх педагогаў, для іх верагоднасць заражэння грыпам традыцыйна з'яўляецца высокай. Усе гэтыя катэгорыі людзей будуць прышчэплены бясплатна.

Сёлета ў Брэсцкай вобласці плануецца прышчапіць больш за 540 тысяч чалавек, а гэта каля 40 працэнтаў насельніцтва. Як адзначыла **загадчык аддзела эпідэміялогіі Брэсцкага абласнога цэнтра гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя Марына ШЫЛОВІЧ**, летась у рэгіёне амаль не рэгістравалася захваральнасць грыпам, таму сёлета спецыялісты прагназуюць яго актывізацыю. А на фоне таго, што каранавірусы працягваюць цыркуляваць і людзі па-ранейшаму заражаюцца імі, важна максімальна знізіць рызыку хваробы на грип.

У канцы рабочага дня ў Цэнтральнай паліклініцы Брэста каля працэдурнага кабінета чакалі прышчэпкі некалькі пенсіянераў. Марына Васільюк падкрэсліла, што да ўласнага здароўя ставіцца ўважліва, таму кожны год робіць прышчэпку ад грыпу. Расійскай вакцыне яна давярае, не раз выкарыстоўвала такі прэпарат у якасці прафілактыкі і вынікам заставалася задаволеная.

Святлана ЯСКЕВІЧ.